

eHumanista/IVITRA 9 (2016)

Funding

Institut Superior d'Investigació Cooperativa IVITRA [ISIC-IVITRA] (Generalitat Valenciana [Ref. ISIC/012/042]), “Continuación de la Gramática del Catalán Moderno (1601–1833)” [FFI2015-69694-P (MINECO/FEDER)], Digicotracam (Programa PROMETEU, Generalitat Valenciana [Ref.: PROMETEOII-2014-018]), “Grup d'Investigació en Tecnologia Educativa en Història de la Cultura, Diacronia lingüística i Traducció” (Universitat d'Alacant [Ref. GITE-09009-UA]) & Seu Universitària de la Nucia.

Abstracts & Keywords

A. Monogràfic I. Etnopoètica catalana: panoràmica històrica, implicacions universals i perspectives contemporànies, Joan Borja Coord.

Vicent Vidal, **Panoràmica de la folklorística valenciana: autors, períodes, textos i contextos**

Abstract: This paper reviews the history of Valencian folkloristics through four periods of time. Between 1873 and 1912, the folkloric collection is still very connected to the literary creation. Between 1912 and 1939, we can find the first attempts to institutionalize and emancipate folklore as a discipline. During the Francoist regime, from 1939 to 1975, many previous efforts were curtailed, although there were still some outstanding individual figures and interesting campaigns about the Valencian musical folklore. Finally, from 1975 to our present times we can observe a great qualitative and quantitative advancement with regard to folkloric collection and research.

Resum: En aquest estudi es fa un repàs a la història de la folklorística valenciana a través de quatre períodes. Entre 1873 i 1912, la recol·lecció folklòrica està encara molt lligada a la creació literària. Entre 1912 i 1939, s'hi poden trobar els primers intents d'institucionalització i l'emancipació del folklore com a disciplina. Durant el franquisme, de 1939 a 1975, es truncarien molts esforços previs, encara que apareixerien figures individuals rellevants i interessants campanyes per al folklore musical. Finalment, des de 1975 a l'actualitat s'observa un gran salt qualitatiu i quantitatiu pel que fa a la recol·lecció i la recerca folklòrica.

Keywords: Folklore, Folkloristics, Valencia, Periods, Oral Folk Literature.

Mots clau: Folklore, Folklorística, País Valencià, Períodes, Literatura Oral Popular.

Submitted: 09/05/2016

Accepted: 11/06/2016

*****

Caterina Valriu Llinàs, La literatura oral a les Illes Balears: la tasca dels folkloristes

Abstract: From the second half of the 19th century onwards, the task of collecting folk materials in the Balearic Islands has been intense and shared by people and institutions. The present article organises this process into four wide periods and analyses the characteristics, the scholars, the collections and the systematisation of processes, the editions and the dissemination of results, the projects and the attempts at institutionalization in a unified manner. In general, we can say that there is a first period marked by a romantic and literary approach (1840-1900), a second dedicated, primarily, to the compilation of materials and construction of large projects marked by significant folklorists (1901- 1940), a third period, more local, which talks about the difficulties imposed by the Franco dictatorship and by the persecution of the Catalan language. Finally, the last period shows the rebirth, the cultural recovery, the renewal theory and the institutionalization, with the aim of preserving, studying and displaying the collected patrimony.

Resum: Des de mitjan s. XIX a l'actualitat la tasca de recopilació de materials folklòrics a les Illes Balears ha estat intensa i compartida per persones i institucions. L'article estructura aquest procés en quatre grans períodes i n'analitza les característiques, els estudiosos, els processos d'arplega i sistematització, les edicions i la difusió dels resultats obtinguts, els projectes aglutinadors i els intents d'institucionalització. A grans trets, podem dir que hi ha un primer període marcat per plantejaments romàntics i literaris (1840-1900), un segon dedicat bàsicament a l'arplega de materials i a bastir grans projectes aglutinadors d'esforços, marcat per folkloristes significatius (1901-1940), un tercer de caràcter més localista per les dificultats que imposava la dictadura franquista i la persecució de la llengua catalana i, finalment, l'últim període de represa, redreçament cultural, renovació teòrica i institucionalització, amb l'objectiu de conservar, estudiar i mostrar el patrimoni recollit.

Keywords: Balearic Islands Folklore, Mallorca Tales, Folk Songs, Folk History.

Mots clau: Folklore a les Illes Balears, Rondalles Mallorquines, Cançoner Popular, Història del Folklore.

Submitted: 09/05/2016

Accepted: 09/06/2016

*****

Carme Oriol, Cap a una història de la literatura popular catalana: l'aportació de Catalunya

Abstract: The present article aims to study the contribution made to Catalan popular literature by Catalonia. To do so, it will first analyse those studies on the history of folklore and popular literature in Catalonia that have been published since the emergence of folklore as a scientific discipline. Second, it will identify the great periods into which the study of popular literature in Catalonia can be divided.

Resum: El present article té com objectiu investigar l'aportació a l'estudi de la literatura popular catalana realitzada des de Catalunya. Per assolir aquest objectiu, en primer lloc, s'analitzen els estudis sobre història del folklore, referits a Catalunya, que han estat publicats des del naixement del folklore com a disciplina científica. I, en segon lloc,

s'estableixen els grans períodes que delimiten el conreu d'aquesta literatura popular en l'àmbit geogràfic de referència.

Keywords: Folklore, Literature, Catalan, History, Catalonia.

Mots clau: Folklore, Literatura, Català, Història, Catalunya.

Submitted: 09/05/2016

Accepted: 11/06/2016

*****

Martine Berthelot, **De l'histoire à la légende : les miracles de Saint Vincent Ferrier en Bretagne**

Abstract: This article studies how the popular accounts on St Vincent Ferrer and his presence in Bretagne were accrued with several legendary elements that derived from the Breton popular tradition.

Résumé: À travers cette étude, nous essaierons de voir comment, à l'histoire authentique de la présence de Vincent Ferrer dans la Bretagne médiévale, les hagiographes dominicains –en se basant sur l'Enquête de canonisation et dans une surenchère du merveilleux et de l'improbable– ont mêlé des récits de miracles qui ont mythifié le personnage et ont nourri sa légende dans l'imagerie populaire bretonne.

Resum: Amb aquest estudi, es tracta de veure de quina manera, a la història autèntica de la presència de Vicent Ferrer a la Bretanya medieval, el hagiògrafs dominicans –basant-se en l'Enquesta del procés de canonització i recolzant-se en una retòrica del meravellós i de l'improbable– van barrejar uns relats de miracles que van mitificar el personatge i nodrir la seva llegenda en l'imaginari popular bretó.

Keywords: Vincent Ferre, Bretagne, Preaching, Miracles, Prodigies

Mots-clés: Vincent Ferrier, Bretagne, Prédication, Miracles, Prodiges.

Mots clau: Vicent Ferrer, Bretanya, Predicació, Miracles, Prodigis.

Submitted: 09/05/2016

Accepted: 12/06/2016

*****

Noemí Tortosa Corbí, **Impronte catalane nella cultura popolare siciliana: Il caso di Bernardo Cabrera e la regina Bianca di Navarra**

Abstract: The secular ties between Sicily and the Catalan-Aragonese Kingdom in the Middle Ages inevitably left their imprint on the diverse spheres of the island's culture. The objective of this article is to illustrate vestiges of Catalan culture in Sicilian popular literature via one concrete example: the meeting between Bernat Cabrera and the queen Bianca Di Navarra, which took place at the beginning of the 15th century, and eventually became both legend and pantomime.

Riassunto: Il legame secolare fra la Sicilia e la Corona catalano-aragonese in età medievale ha ineluttabilmente lasciato la sua impronta nelle diverse sfere della cultura dell'isola. L'obiettivo di questo articolo è quello di illustrare la traccia catalana nella letteratura popolare siciliana attraverso un caso concreto: quello della vicenda fra Bernat

Cabrera e la regina Bianca di Navarra, accaduta veramente all'inizio del XV secolo e divenuta leggenda, e pantomima, col passare dei secoli.

Keywords: Sicilian Folklore, Legends, Aragonese Domination, Bernardo Cabrera, Catalanian Imprint.

Parole chiave: Folklore Siciliano, Leggende, Dominazione Aragonese, Bernardo Cabrera, Impronta Catalana.

Submitted: 09/05/2016

Accepted: 12/06/2016

*****

Joan Armangué i Herrero, **Particularitat i universalitat etnopoètica. La narrativa popular kenyana: coincidències, vincles i concomitancies**

Abstract: French and English missionaries and anthropologists collected folktales in Kenya between the nineteenth and twentieth centuries. The comparative Ethnopoetic detects obvious parallelisms with the popular tradition in Europe. In some cases, it seems that an ancient common origin can be established for both continents. In other cases, however, perhaps European oral literature was introduced in Kenya by the missionaries themselves.

Resum: Missioners i antropòlegs francesos o anglesos van recollir rondalles a Kenya entre els segles XIX i XX. L'etnopoètica comparada hi permet evidenciar paral·lelismes evidents amb la tradició literària popular d'Europa. En alguns casos, sembla que una font antiga podria ser la mateixa per als dos continents. En altres casos, tanmateix, la literatura oral Europea potser va ser introduïda a Kenya pels mateixos missioners.

Keywords: Comparative Ethnopoetic, Kenya, African Folktales, Roger D. Abrahams, Nabwende.

Mots clau: Etnopoètica Comparada, Kenya, Rondalles Africanes, Roger D. Abrahams, Nabwende.

Submitted: 09/05/2016

Accepted: 11/06/2016

*****

Emili Samper Prunera, **De les històries extraordinàries als rumors: el tràfic de blanques com a exemple de folklore contemporani**

Abstract: The legend known as "White Slavery" is a good example of the adaptation of folklore to social changes. Using versions deposited in the Folklore Archive at the Rovira i Virgili University, this paper analyzes its evolution, taking into consideration its presence in the studies that have been done on this subject in the international arena.

Resum: El rumor conegut com "El tràfic de blanques" és un bon exemple de l'adaptació del folklore als canvis socials. A partir de les versions dipositades a l'Arxiu de Folklore de la Universitat Rovira i Virgili s'analitza la seva evolució, tenint en

compte també la seva presència en els estudis que s'han dut a terme sobre aquest tema en l'àmbit internacional.

Key words: Rumour, Contemporary Legend, White Slavery, Folklore, Folklore Archive.

Mots clau: Rumor, Llegendes Contemporànies, Tràfic de Blanques, Folklore, Arxiu de Folklore.

Submitted: 09/11/2015

Accepted: 11/05/2016

B. Monogràfic II. Contemporary Catalan Classics – Contemporary Catalans and Classics, Veronica Orazi Coord.

Isabel Turull Crexells, *Alcover, Fabra i Coromines: Carles Riba i els lingüistes*

Abstract: This paper analyzes the different relationships between Carles Riba and the great Catalan linguists during the twentieth century: at first the division of roles was very clear, although this situation changed when the war disrupted, among many other things, the balance between theoretical researchers and writers. This paper studies also how Riba uses some terms that correspond to the French tradition of the seventeenth century to describe Fabra and how those have not been correctly interpreted.

Resum: Anàlisi de les diferents relacions de Carles Riba amb els grans lingüistes de la llengua catalana al segle XX, des d'un primer moment en què la divisió de papers és molt clara, a un segon moment en què la guerra trasbalsa, entre moltes altres coses, els equilibris entre teòrics i escriptors. Anàlisi també de l'ús per part de Riba d'alguns termes que corresponen a la tradició francesa del segle XVII per qualificar Fabra i que no han estat correctament interpretats.

Keywords: Carles Riba, Pompeu Fabra, Linguistics, Joan Coromines, French Classicism.

Mots clau: Carles Riba, Pompeu Fabra, Lingüística, Joan Coromines, Classicisme Francès.

Submitted: 17/04/2016

Accepted: 20/05/2016

*****

Alessandro Scarsella, *Eugenio d'Ors: ritratti e autoritratti italiani nei carteggi inediti (1946-1954)*

Abstract: Eugeni d'Ors was one of the great European letter writers of the twentieth century's. The range of his interests, his involvement with the art movements and with the literary discussions, his authoritative intelligence, and his apparently effortless ability to translate his ambition into proposals make his letters a particularly relevant for the study of cultural history. In the 40s and 50s D'Ors wrote to many Italian writers, artists, publishers, editors and translators: Anceschi, Macri, Bodini, etc. This Italian correspondence allows us to witness the personality of this talented Catalan essayist the post-World War II period.

Riassunto: Il carteggio di Eugeni d'Ors rappresenta un giacimento di documentazione privilegiato per la ricostruzione della storia culturale europea del Novecento. Le notevoli ambizioni della sua intelligenza lo inducevano a espandere oltre la Spagna la propria influenza, attraverso proposte di traduzioni e di altre iniziative a tutto campo. Negli anni Quaranta e Cinquanta d'Ors fu corrispondente assiduo di numerosi intellettuali italiani e di editori. Il carteggio con Anceschi, Macri e Bodini ricostruisce con precisione l'ascesa e la decadenza del 'mito' del saggista catalano nel Secondo dopoguerra.

Keywords: Eugeni d'Ors' biography, Eugeni d'Ors' translations in Italy, Eugeni d'Ors' reception in Italy, Aesthetics and Literary Criticism in Spain and Italy in the 20th century, Baroque.

Parole chiave: Biografia di Eugeni d'Ors, Traduzioni italiane di Eugeni d'Ors, Ricezione italiana di Eugeni d'Ors, Estetica e Critica letteraria in Spagna e Italia nel Novecento, Barocco (stile e concetto storico-artistico).

Submitted: 17/04/2016

Accepted: 18/05/2016

*****

Gabriella Gavagnin, *Indirizzi e sviluppi degli studi critici sulla figura e l'opera di Salvador Espriu nell'ultimo ventennio*

Abstract: This articles presents an overview of the studies on Salvador Spriu in the last 20 years and which have utilized new methodological approaches to the analysis of his work. In particular, many of them have been able to use numerous new private documents such as autographs, annotations, letters, etc. That were previously unavailable.

Riassunto: Scopo di questo contributo è quello di fare un bilancio degli studi critici sulla figura e l'opera di Salvador Espriu pubblicati nell'ultimo ventennio, in cui fattori diversi hanno favorito nuovi approcci metodologici e nuove interpretazioni. Tra di essi, va ricordata la possibilità di disporre di una notevole quantità di documenti privati (autografi, annotazioni, carteggi, ecc.) affiorati dopo la scomparsa dell'autore.

Keywords: History of Literary Criticism, Catalan Literature, Salvador Espriu.

Parole chiave: Storia della Critica Letteraria, Letteratura Catalana, Salvador Espriu

Submitted: 17/04/2016

Accepted: 25/05/2016

*****

Martina Cabanas Collell, *Cervantes por Joglars. La trilogia cervantina*

Abstract: This article reflects upon the Cervantine trilogy performed by the theatrical company Joglars. It also provides a contextualization of the group and its activities as well as an analysis of the main features of the three adaptations: *El retablo de las maravillas*, *Cinco variaciones sobre un tema de Cervantes*, *En un lugar de Manhattan* y *El coloquio de los perros*.

Resumen: Reflexión acerca de la trilogía cervantina realizada por la compañía teatral Joglars. Se contextualiza el grupo y su actividad y posteriormente se analizan los rasgos más relevantes de las tres adaptaciones: *El retablo de las maravillas*, *Cinco variaciones sobre un tema de Cervantes*, *En un lugar de Manhattan* y *El coloquio de los perros*.

Keywords: Joglars, Cervantes, Albert Boadella, Contemporary Drama, Dramatic Adaptations.

Palabras clave: Joglars, Cervantes, Albert Boadella, Dramaturgia Contemporánea, Adaptaciones Teatrales.

Submitted: 17/04/2016

Accepted: 02/06/2016

*****

Enric Bou, *Comptar amb els dits: espai i moviment en el cinema de Pere Portabella*

Abstract: Pere Portabella's films are characterized by their difficulty. We must turn back and rethink old attitudes developed as spectators of commercial films, brainless pastimes in the style of Hollywood blockbusters. This article discusses Portabella's approach to cinema paying attention to his 2007 feature *Die Stille vor Bach* (El silenci abans de Bach, The silence before Bach) in which particular attention is paid to the problems of space –architecture– and movement (walking and traveling).

Resum: Els films de Pere Portabella es caracteritzen per la seva dificultat. Cal oblidar els vells costums desenvolupats com a espectador de pel·lícules comercials, passatemps sense complicacions en l'estil dels films de Hollywood. En aquest article s'analitza l'enfocament del cinema de Portabella a partir de *Die Stille vor Bach* (El silenci Abans de Bach, 2007) film en el qual hi ha una particular atenció als problemes d'espai -arquitectura- i el moviment (caminar i viatjar).

Keywords: Film, Music, Catalan Cinema, Travel, European Identity.

Mots clau: Film, Música, Cinema Català, Viatge, Identitat Europea.

Submitted: 17/04/2016

Accepted: 28/05/2016

*****

Veronica Orazi, *La Fura dels Baus: transmedialidad y dramatización de textos narrativos en la escenificación de los clásicos (Dante, Sade, Kafka)*

Abstract: This article presents a study of La Fura dels Baus' adaptation of some classical works: *La divina comèdia* (2002), *XXX* (2001), *Metamorfosis* (2005). This demonstrates the modernity of these works and the existence of a consolidated vanguard intent upon renewing contemporary theatrical aesthetics. It finds inspiration in great authors and masterpieces and interprets them according to a contemporary perspective.

Resumen: Estudio de las reescrituras de algunos clásicos realizadas por La Fura dels Baus. Las tres piezas analizadas revitalizan sendos hitos de la cultura universal: *La divina comèdia* (2002), *XXX* (2001), *Metamorfosis* (2005). Ello demuestra la vigencia de estas obras y sus temas y la existencia de una vanguardia madura, que ha superado la

fase de rechazo para innovar la estética dramática actual, inspirándose también en autores y obras del pasado, para interpretarlos en clave moderna.

Keywords: La Fura dels Baus, Contemporary Drama, Performing Arts, Classics Survival.

Palabras clave: La Fura dels Baus, Teatro Contemporáneo, Teatro Performativo, Supervivencia de los Clásicos.

Submitted: 17/04/2016

Accepted: 18/05/2016

C. Monogràfic III. Contactos e influencias culturales y religiosas en la literatura árabe. Series Arabic and Islamic Studies (SAIS), n. 6, Francisco Franco-Sánchez & Antonio Constán-Nava Coords

Seila de Castro García, **El *Kitāb al-Nafaqāt* de Ibn Rašīq (s. XI): una compilación sobre las pensiones en al-Andalus**

Abstract: This article presents the work of the ulema Ibn Rašīq (m. 446 H./1054 C.A.) from Almería, *Kitāb al-Nafaqāt*, a very special composition focused on Islamic Family Law. The article presents an accurate analysis of its content and form, as well as of the life of the author, paying particular attention to issues related to the *nafaqa* and its legal recipients (wife, children, orphans, grandparents, slaves and beasts).

Resumen: Este artículo presenta la obra del alfaquí almeriense Ibn Rašīq (m. 446 H./1054 e. C.), *Kitāb al-Nafaqāt*, una composición centrada en el derecho islámico de familia, y sobre la que se ha realizado un análisis minucioso de su contenido y su forma, además de exponerse algunos datos acerca de la vida de su autor, prestando especial atención a todo lo relacionado con la *nafaqa* y sus receptores legales, sean la esposa, los hijos, los huérfanos, los abuelos, los esclavos o las bestias.

Keywords: Islamic Family Law, *Nafaqa*, Ibn Rašīq, Al-Andalus, Mālikī Jurisprudence.

Palabras clave: Derecho Islámico de Familia, *Nafaqa*, Ibn Rašīq, al-Andalus, Escuela Mālikī.

Submitted: 09/10/2015

Accepted: 03/12/2016

*****

Jorge Pascual Asensi, **Origen árabe del cuento popular europeo de “Las doce palabras”**

Abstract: The tale (or song) of *The Twelve Words* belongs to one of the most widespread traditions in the European folk literature. The first evidence of this western tradition can be located in several sixteenth-century Spanish Crypto-Jewish sources, but it is known that the original structure of the tale corresponds to an ancient pre-Islamic Persian tradition. An Arabic version which recreates the life of the mystic al-Biṣṭāmī might have been known in al-Andalus, from where it spread to the European continent.

Resumen: El cuento (o canción) de “Las doce palabras” constituye una de las tradiciones más extendidas de la literatura popular europea. El primer testimonio occidental de esta tradición se encuentra en fuentes hispánicas criptojudías del siglo XVI, aunque es sabido que la estructura original del cuento se corresponde con una antigua tradición persa preislámica. Una versión árabe que recrea la vida del místico al-Biṣṭāmī pudo ser conocida en al-Andalus, desde donde se extendió al continente europeo.

Keywords: “The Twelve Words of Truth”, Folktale, al-Biṣṭāmī, al-Ḥurayfīsh, al-Andalus.

Palabras clave: “Las doce palabras”, Literatura de Tradición Popular, al-Biṣṭāmī, al-Ḥurayfīsh, al-Ándalus.

Submitted: 09/06/2015

Accepted: 01/12/2015

*****

Abdelkrim Ben-Nas, **Análisis y traducción de la *Al-Risālat al-baġdādiyya* de Al-Šuštārī**

Abstract: Abū l-Ḥasan Al-Šuštārī, born in Guadix, was one of the most famous Sufi poets. He gave us also an important legacy of books in prose. While much of them remain missing, three pieces have escaped from permanent disappearance: *Al-Maqālīd al-wuġūdiyya fī al-dā'irat al-wahmiyya*; *Al-Risālat al-Šuštārīyya* y *Al-Risālat al-baġdādiyya*. This article offers a translation of ‘*Al-Risālat al-baġdādiyya*’ into Spanish, preceded by a brief introductory study.

Resumen: Abū l-Ḥasan Al-Šuštārī, el accitano, fue uno de los poetas sufíes más insignes, y nos legó un considerable legado de obras en prosa. Si bien gran parte de las mismas siguen desaparecidas, tres se han salvado de las garras del pasado: *Al-Maqālīd al-wuġūdiyya fī al-dā'irat al-wahmiyya*; *Al-Risālat al-Šuštārīyya* y *Al-Risālat al-baġdādiyya*, de la cual este artículo presenta una traducción precedida de un estudio introductorio.

Keywords: Al-Šuštārī, Sufism, Sufism History, Sufis of Al-Andalus, Sufis Poets.

Palabras clave: Al-Šuštārī, Sufismo, Historia del Sufismo, Sufíes Andalusíes, Poetas Sufíes.

Submitted: 14/09/2015

Accepted: 18/01/2016

*****

Antonio Constan-Nava, **Significación de los relatos de ‘aġā’ib dentro de la *riḥla* de Ibn al-Šabbāḥ**

Abstract: The work of Ibn al-Šabbāḥ may be included in different genres, an particularly in the *riḥla*. However, like any medieval Arabic book, it shares characteristics with other genres, such as geography and autobiography. It also includes many tales of ‘aġā’ib (“wonders”). This article shows examples of how the *unicum*

entitled *Niṣāb al-ajbār wa-taḍkirat al-ajyār* reflects the tradition of wonders (or ‘*aḡā’ib*) of classical Arabic literature.

Resumen: La obra de Ibn al-Ṣabbāḥ concita en su interior diversos géneros, y en especial el género *riḥla*. Sin embargo, como toda obra árabe medieval, posee características de otros géneros, como el geográfico, el autobiográfico y, en el caso del presente estudio, reúne relatos de ‘*aḡā’ib* o ‘maravillas’. El artículo muestra ejemplos de cómo el *unicum* titulado *Niṣāb al-ajbār wa-taḍkirat al-ajyār* recoge la tradición de la literatura de maravillas o de ‘*aḡā’ib* de la literatura árabe clásica.

Key ords: Ibn al-Ṣabbāḥ, Travel Literature, *riḥla*, Arabic Literature, Islamic Pilgrimage, Arabic Travellers, Al-Andalus, Mudejars, Authobiographic Literature, ‘*Aḡā’ib*.

Palabras clave: Ibn al-Ṣabbāḥ, Literatura de Viajes, *Riḥla*, Literatura Árabe, Peregrinación Islámica, Viajeros Árabes, al-Andalus, Mudéjares, Literatura Autobiográfica, ‘*Aḡā’ib*.

Submitted: 02/02/2016

Accepted: 11/04/2016

*****

Juan Luis Roldán Romero, *Al-Riḥla al-Andalusiyya* de ‘Alī Sālim al-Wardānī al-Tūnisī (1861-1905). Estudio preliminar

Abstract: This article focuses on a trip made in 1887 by a Tunisian writer and scholar, ‘Alī Sālim al-Wardānī al-Tūnisī (1861-1905), to the Iberian peninsula, which he contemplates as if it just were the former al-Andalus, entitled accordingly *Al-Riḥla al-Andalusiyya*. This journey was part of an embassy from the Ottoman ruler ‘Abd al-Ḥamīd II in order to discover books, manuscripts and the cultural heritage left by the Arabs.

Resumen: Esta investigación se centra un viaje que realizó en 1887 un literato y erudito tunecino, ‘Alī Sālim al-Wardānī al-Tūnisī (1861-1905) a la península Ibérica, que él solo contempla como la antigua al-Andalus (y por eso lo tituló *Al-Riḥla al-Andalusiyya*), en una embajada del sultán otomano ‘Abd al-Ḥamīd II, con el objetivo de clasificar y recuperar libros, manuscritos y patrimonio cultural dejado por los árabes musulmanes.

Keywords: *Riḥla*, Tunisia, Al-Andalus, Tunisian Arabic literature, Travel Accounts.

Palabras clave: *Riḥla*, Túnez, al-Ándalus, Literatura Árabe Tunecina, Relatos de Viaje.

Submitted: 29/03/2016

Accepted: 02/05/2016

*****

Lourdes Bonhome Pulido, **Transmisión de textos míticos: la leyenda del diluvio universal en fuentes siriacas y árabes**

Abstract: The Great Flood narrative has been included in sources of diverse nature. In this work we describe the reception of the Great Flood's narrative by later sources

written in Syriac and Arabic (Christian tradition) to determine the changes suffered by its content during the transmission process.

Resumen: El relato del diluvio universal ha sido recogido en numerosas ocasiones por fuentes de diversa naturaleza. En este trabajo describimos la recepción del relato del diluvio por fuentes redactadas en siríaco y árabe (de tradición cristiana), posteriores a la versión bíblica. La finalidad es determinar los cambios sufridos en el contenido del relato durante el proceso de transmisión.

Keywords: Noah. Great Flood, Mythical Texts, Literary Criticism, Syriac Sources, Christian Arabic Sources.

Palabras clave: Noé, Diluvio Universal, Textos Míticos, Crítica Literaria, Fuentes Siríacas, Fuentes Árabes Cristianas.

Submitted: 15/03/2015

Accepted: 12/05/2015

*****

Hany El Erian El Bassal, **Dificultades en la traducción de *al-Farāfīr* de Yūsuf Idrīs**

Abstract: In this article we analyze the play entitled *al-Farāfīr* by Yusuf Idris. We approach the difficulties of translating it from Egyptian Arabic dialect to Spanish. In addition, we analyze the term *al-Farāfīr* from a linguistic and pragmatic point of view. We describe the difficulty of literary translation between two languages that belong to very different socio-cultural milieus.

Resumen: En este artículo hablamos en primer lugar de la obra teatral *al-Farāfīr* de Yūsuf Idrīs. Abordamos las dificultades de la traducción del árabe dialectal egipcio al castellano. Nos hemos acercado al término *al-Farāfīr* desde un punto de vista lingüístico y pragmático. Exponemos la dificultad de la traducción literaria entre dos lenguas pertenecientes a ámbitos socio-culturales muy diferentes.

Keywords: Yūsuf Idrīs, *al-Farāfīr*, Egyptian Dialect, Arab Theater.

Palabras clave: Yūsuf Idrīs, *al-Farāfīr*, Dialecto Egipcio, Teatro árabe.

Submitted: 17/11/2015

Accepted: 26/01/2016

Volum Regular

Vicent Baydal Sala, **Pactistes des de quan? Les arrels del concepte de «pactisme» en la historiografia catalana i l'obra de Jaume Vicens Vives**

Abstract: Both Catalan historiography and nationalism have fully assumed a “pactist” vision of medieval and modern Catalan society before the War of the Spanish Succession, as a model opposed to Castilian authoritarianism. This article analyzes the origins of this conceptualization, founding them in the historian Jaume Vicens Vives, who created the term “pactism” around 1950. In doing so he was influenced by the former Catalan intellectual tradition, which provided a full range of characteristics that would remain associated with the concept of “pactism”. Among them we can mention the so-called particularity within the European history, only comparable to the English

case, or its link to the moral character of the Catalan people, based on respecting pacts.

Resum: Tant la historiografia com el nacionalisme catalans han assumit per complet la visió pactista de la societat catalana medieval i moderna, anterior a la guerra de Successió, com un model contraposat a l'autoritarisme castellà. Però, per què en diem “pactisme”? L'origen del mot es troba en l'historiador Jaume Vicens Vives, que l'encunyà entorn de 1950 i ho féu recollint diverses influències de la tradició intel·lectual catalana prèvia. En concret, aquesta proporcionà una sèrie d'elements que quedaren plenament associats al concepte, com la seua pretesa particularitat dins del context europeu, només comparable al cas anglès, i la seua vinculació a un tret moral del poble català, basat en el respecte al pacte.

Keywords: “Pactism”, Historiography, Jaume Vicens Vives, Catalanism, Constitutionalism.

Mots clau: Pactisme, Historiografia, Jaume Vicens Vives, Catalanisme, Constitucionalisme.

Submitted: 08/03/2016

Accepted: 24/05/2016

*****

Òscar O. Santos-Sopena, **Ramón Llull: Umbrales del pensamiento humanista peninsular**

Abstract: This study seeks to illuminate the cultural, historical, and philosophical Medieval influences of Catalan and Mediterranean studies. We argue that during Catalan Medieval literature exists a cross-pollination of *prehumanisms* from the Mediterranean world served as a bridge between the different civilizations and cultures since the time of the Catalan author Ramon Llull (Palma de Majorca, 1232/33 - Tunis, 1315/16). This study proves the existence of Catalan Prehumanism and its importance for Iberian cultures, and will lead to a better understanding of European Humanism.

Resumen: Este estudio pretende iluminar las influencias culturales, históricas y filosóficas en los estudios catalanes y mediterráneos. Se estudian los vínculos existentes entre la Edad Media y las ideas *prehumanistas* en el Mediterráneo y que sirven además como puente entre las diferentes civilizaciones y culturas desde la época del autor catalán Ramón Llull (Palma de Mallorca, 1232/33 - Túnez, 1315/16). Este estudio demuestra la existencia de *prehumanismo* catalán y su importancia para las culturas ibéricas, y por lo tanto conducirá a una mejor comprensión y entendimiento de lo que posteriormente se va a denominar Humanismo europeo.

Keywords: Ramon Llull, Catalan Prehumanism, Mediterranean studies, Catalan Literature, Catalan Humanism.

Palabras clave: Ramón Llull, Prehumanismo Catalán, Estudios Mediterráneos, Literatura Catalana, Humanismo Catalán.

Submitted: 07/04/2016

Accepted: 24/05/2016

*****

Ángeles Romero Cambrón, **La datación tardía de los facticios heredianos**

Abstract: Rewriting the draft of a work guarantees its preservation. Juan Fernández de Heredia fostered the creation of a collection of luxurious codices of great size (400 x 300 mm). Short works were accordingly gathered in factitious codices that were bound together at a later date. All of this is clear evidence of carelessness in their elaboration which explains why they remained incomplete in various ways.

Resumen: La puesta en limpio del borrador de una obra asegura su conservación. Juan Fernández de Heredia impulsó la creación de una colección de lujosos códices de gran formato (400 x 300 mm). Las obras de escasa extensión, se reunieron así en códices facticios, ejecutados tardíamente. Todos ellos dan muestras de descuido en su elaboración y han quedado inacabados en algunos aspectos.

Keywords: Juan Fernández de Heredia, Medieval Aragonese Literature, Aragonese Dialect, Pre-humanism, Codicology.

Palabras clave: Juan Fernández de Heredia, Literatura Medieval Aragonesa, Dialecto Aragonés, Prehumanismo, Codicología.

Submitted: 02/05/2016

Accepted: 05/06/2016

*****

José Ramón Areces, **Bernat Metge, un hombre trinitario: la espiritualidad en *Lo somni***

Abstract: This paper analyzes the spirituality of *Lo somni* by Bernat Metge and the concept of Christian Trinity that appears in this work (conceived of as cosmoteantric intuition). According to this conceptualization, the Trinity does not only manifests itself in the Creation and the image of God in man, but also Trinity creates the complete Reality. In this context, man establishes a dialogue with the divine through the apophantism of the three persons of the Trinity who in turn open men to their perfectibility (from the point of view of their numinous religious experience as well as from the recognition of their own humanity)

Resum: El presente artículo analiza la espiritualidad de *Lo somni* de Bernat Metge dentro del marco de la Trinidad cristiana, entendida bajo el concepto de intuición cosmoteántrica, según el cual la Trinidad no sólo se nos presenta en la creación y en la imagen de Dios en el hombre, sino que también la Trinidad forja la Realidad completa. Dentro de este ámbito, el hombre establece su diálogo con la divinidad a través del apofantismo de las tres personas trinitarias que van abriendo al hombre hacia su perfectibilidad, tanto desde la experiencia religiosa numinosa como desde el propio reconocimiento de lo humano.

Keywords: Trinity, Cosmoteantric Intuition, Numinosity, Apophantism, New Humanity, Agreement, Truth.

Palabras clave: Trinidad, Intuición Cosmoteántrica, Numinoso, Apofantismo, Nueva Humanidad, Acuerdo, Verdad.

Submitted: 26/12/2015

Accepted: 17/02/2016

*****

Enric Querol Coll, **Els elogis a Vives de Cosme Violaigua en una primerenca i desconeguda edició barcelonina dels *Colloquia***

Submitted on 2016-02-25; Accepted on 2016-04-23

Abstract: The article introduces the literary personality of Cosme Violaigua, a monk in the Cister abbey of Benifassà, who was acquainted with the humanistic atmosphere of Valencia. Special attention is paid to his *Epicedion super morte clariss. viri Ludovici Vivis*, a group of funeral elegies written after the death of Vives which he published along with edition of Vives's *Colloquia* (unknown until now). As evidence shows, this has to be considered one of the first Spanish editions of the *Colloquia*.

Resum: L'article presenta la personalitat literària de Cosme Violaigua, monjo del convent cistercenc de Benifassà, relacionat amb els ambients humanístics de la ciutat de València. En particular, es dona notícia de l'*Epicedion super morte clariss. viri Ludovici Vivis*, conjunt d'elogis fúnebres redactats per Violaigua i altres, que publicà junt amb una edició no catalogada dels *Colloquia* de Vives. L'edició, tal i com demostrem, és una de les primeres impreses a Espanya.

Key words: Cosme Violaigua, Joan Lluís Vives, *Colloquia*, Funeral Elegy, Valentian Humanism.

Mots clau: Cosme Violaigua, Joan Lluís Vives, *Colloquia*, Elogis Fúnebres, Humanisme Valencià.

Submitted: 25/02/2016

Accepted: 23/04/2016

*****

Josep Enric Estrela, **Constantí Llombart i els clàssics**

Submitted on 2016-04-12; Accepted on 2016-05-26

Abstract: Constantí Llombart was a prominent Valencian author of the literary period known as the Renaixença (Renaissance), which covers the second half of the nineteenth century. This article shows Constantí Llombart's interest in vindicating the literary production of the classic authors from different perspectives: editing texts, making biographical essays, spreading their literary value through public lectures on the value of the Valencian language, or publishing commentaries on the contemporary press.

Resum: Constantí Llombart va ser un autor valencià destacat del període literari conegut com la Renaixença, el qual abraça la segona meitat del segle XIX. En aquest article es mostra l'interés de Constantí Llombart per reivindicar la producció literària dels autors i autores clàssics, des de diverses perspectives: editant textos, elaborant assajos biogràfics, difonent la seua vàlua literària en discursos apologetics de l'idioma, o publicant comentaris escrits en la premsa periòdica de l'època.

Key words: Renaissance, Constantí Llombart, Editing, Classics, Ancient Texts.

Mots clau: Renaixença, Constantí Llombart, Edició de Textos, Clàssics, Textos Antics.

Submitted: 12/04/2016

Accepted: 26/05/2016